

פרשת כי תבוא
כניסת השבת: 18:38
צאת השבת: 19:37
רבנו תם: 20:16
אופק ת"א
טז' אלול תש"פ

"עטרת מרדכי אליהו" בית תורה וחסד

בית מדרש יום וחצות לילה, לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים, ובית תמחו לנזקקים על שם ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראשון זצוק"ל המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א ולעילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב רבי ישראל רבי מאיר ורבי אלעזר למשפחת אביהצירא זיע"א ולע"נ הגאונים הצדיקים: מרן הראשון זצוק"ל הרב עובדיה יוסף זמ"ר הרב יוסף מיכאל אברג'ל זצוק"ל זיע"א

פרשת השבוע מחורת מרן הראשון זיע"א

שתי דרכים לקדושה

"ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיתך עם קדש לה' אלקיך כאשר דבר" (כ"ו, י"ט)

שבחים הרבה נאמרו בפרשה על עם ישראל: "וה' האמירך", "ולתתך עליון", ולבסוף – "ולהיותך עם קדוש". כלומר, כל המעלות שנתברכו בהן ישראל – מטרותן להביא לידי "עם קדוש לה' אלוהיך".

ואיך יכול האדם להתגדל ולהתעלות במעלות הקדושה? שתי דרכים בפניו: האחת – "ולדבקה בו". ללכת בדרכי הקב"ה: מה הוא רחום – אף אתה היה רחום. זאת נעשה על ידי קיום מצוות, כפי שאנו מברכים: "אשר יקידשנו במצוותיו".

הדרך השניה – על ידי עסק התורה. כך מסביר יאור החיים הקדוש, שע"י לימוד התורה מתקדש האדם, והופך ל"ממלכת כהנים וגוי קדוש".

הניסיון בברכת העושר

"ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיתך עם קדש לה' אלקיך כאשר דבר" (כ"ו, י"ט)

שני חלקים לברכה שבפסוק: "ולתתך עליון... לתהילה ולשם ולתפארת"; ו- "ולהיותך עם קדוש לה' אלוהיך".

נראה לבאר זאת כך: העושר הינו ברכה, אך יש בו סכנה גדולה. לפעמים אדם עשיר חושב ש"כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ומתוך כך הוא מגיע למצב של "וישמן ישרון ויבעט". וכן אמר שלמה המלך ע"ה: "ריש ועושר אל תתן לי, למה פן אשבע וכחשתי". ואמרו חז"ל: גדול ניסיון העושר מניסיון העונג, כי מתוך העושר עלולים להגיע לכפירה, ח"ו.

וזאת כוונת התורה בברכתה: "ולתתך עליון... לתהילה לשם ולתפארת" – כאן מבטיחה התורה עושר רב ועלינות של עם ישראל על כל הגוים. שמא תאמר, מתוך ברכה זו עלולים ישראל להגיע לידי כפירה, וזהו עושר השמור לבעליו לרעתו – על כך משיבה התורה בברכה נוספת: "ולהיותך עם קדוש" – עם ישראל ימשיך להיות עם קדוש, למרות העושר הרב שניתן לו.

ברכת השפע

"ברוך שנתן ומשארתך" (כ"ח, ה')

מהי המשארת? הסביר רש"י: "דבר יבש שנשאר בכף ואינו זב". אבן עזרא הסביר שזהו מקום הקמת. תרגום יונתן הסביר: "וחלת שירוי אצותכן", כלומר תהיה ברכה בחלה שהוא מפריש. אך פירוש אחרון זה אינו מובן: איזו ברכה היא לבעל הבית בכך שתתברך החלה שהוא מפריש? והלא החלה לא תישאר אצלו, אלא תינתן לכהן!

אלא, כאשר מביא אדם תרומות ומעשרות הוא בעצמו מתברך, כאמור: "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך".

משה רבינו ע"ה מברך את ישראל שיזכו להביא חלה וביכורים, ועל ידם יתברכו בכל מכל כל.

על כך אנו אומרים בתפילה: "כאשר רצית ואמרת לברכנו", וכן: "טוב בעיניך לברכנו" – אנו נביא מעט, ועליו תחול ברכת ה' בשפע רב.

(דברי מרדכי)

תנא דבי אליהו חידושים בפרשה חבית מדרשנו

השמחה בישיבת הארץ

"והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה" (כ"ו, א')
"מגיד שלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו את הארץ וחילקוה" (רש"י)

אומרים חז"ל: אין "והיה" אלא לשון שמחה. בעל יאור החיים הקדוש מסביר, שהתורה מזכירה את הביאה לארץ ישראל בשלוש שמחה, כדי ללמדנו שאין שמחה שלימה אלא למי שיושב בארץ ישראל. וכך הוא כותב: "אמר 'והיה' לשון שמחה, להעיר שאין לשמוח אלא בישיבת הארץ, על דרך אומרו (תהלים קכ"ו, ב): 'אז ימלא שחוק פיננו'".

למרות שגם בחוף לארץ לומדים תורה וגם שם שמחים בשבתות ובימים טובים, עם זאת אבל השמחה המושלמת היא דווקא בארץ ישראל דווקא, שכן ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות.

בזוהר הקדוש (פרשת במדבר ק"ח ע"א) כתוב, שאין שמחה אלא בעת שעם ישראל נמצא על אדמתו בארץ ישראל. מובא שם בשם ר' אבא שאין שמחה בחוף לארץ. ר' אלעזר אומר, פסוק אחד אומר: "עבדו את ה' בשמחה" (תהלים ק, ב), ופסוק אחר אומר: "עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה" (שם ג, י"א), בזמן "דישראל שראן בארעא קדישא" – בשמחה, ובזמן "דישראל שראן בארעא אחרא" – גילו ברעדה.

עוד אומר בעל יאור החיים הקדוש: ישיבת הארץ היא מצוה נפרדת ממצות כיבוש הארץ. הפסוק אומר: "ונתן נשמה לעם עליה ורוח להולכים עליה", והביאור הוא שהקב"ה נותן נשמה למי שגר בארץ. אכן, גם התיירים שבאים לטייל בארץ, אף שאינם גרים בקביעות בארץ, הם זוכים במצוה רבה וחשובה על עצם הטיול באדמת הארץ.

מחילת עוונות

ואכן, הלכה מפורשת היא (ולא סתם עניין של דרש), שכל המהלך ד' אמות בארץ ישראל נמחלים לו כל עוונותיו. ידועים דברי הגמרא במסכת כתובות (ק"א ע"א): "אמר רבי יוחנן: כל המהלך ד' אמות בארץ ישראל מובטח לו שהוא בן העולם הבא". וכן כתב הרמב"ם (פ"ה מהלכות מלקים הלכה י"א): "אמרו חכמים: כל השוכן בארץ ישראל עוונותיו נמחלין... אפילו הלך בה ארבע אמות זוכה לחיי העולם הבא".

שאל: וכי אדם שמלא עוונות, כל עוונותיו נמחלים רק בגלל שהוא גר בארץ ומהלך בה ד' אמות? צריך לומר, שמדובר בבעל תשובה. ואולם כל מי שחוזר בתשובה נמחלים עוונותיו, אך עדיין ישנם חילוקי כפרה, כלומר אופנים שונים במחיקת העוונות: אם שב על מצוות עשה - נמחל לו מיד; אם שב על לא תעשה - תולים לו עד יום הכיפורים; ואם עבר על כריתות ומיתות בית דין הוא צריך גם ייסורים כדי לכפר עליו. אבל המהלך בארץ ישראל נמחלים לו עוונותיו באופן מיוחד (ואכן מדוקדק הדבר ששאל רבי מתיא בן חרש את רבי אלעזר בן עזריה (יומא פ"ו ע"א) על ארבע חילוקי כפרה ברומי, שהוא חו"ל, בלא מעלת ארץ ישראל).

כעין זה מצאנו גם לגבי שמירת שבת. אומרים חז"ל: המשמר שבת, אפילו עובד עבודה זרה כאנוש - מחול לו. הסיבה היא, שבשמירת השבת הוא מעיד על אמונתו בבורא העולם. נמצא שגם אם הוא עושה עבירות, אין הוא עושה זאת מתוך חוסר אמונה בה' או כדי להכעיס חלילה, שהרי הוכיחה שמירת השבת שלו את אמונתו הגדולה בה'; אלא עבירותיו נעשות מחוסר דעת או בשוגג, ולכן עוונותיו נמחלים.

לא לחינם ביקש משה רבינו והתפלל לקט"ו תפילות (מכניין "יאתחנן") כדי שיזכה להיכנס לארץ. אומר חז"ל (סוטה י"ד ע"א): "דרש רבי שמלאי: מפני מה נתאווה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל? וכי לאכול מפריה הוא צריך, או לשבוע מטובה הוא צריך?! אלא כך אמר משה: הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל. משה ביקש להיכנס לארץ כדי לזכות ולקיים בה את המצוות התלויות בה. על כך השיבו ה': מעלה אני עליך כאילו קיימת את כל המצוות כולן".

עוד מבאר בעל יאור החיים הקדוש: כשהיו עם ישראל במדבר, לא ידעו עמל ויגיעה. מלאכתם נעשתה מאליה, הם אכלו לחם אבירים, ובגדיהם התכבסו בעודם עליהם. והנה עתה, כשעמדו להיכנס לארץ, חששו שישבתם בה תהיה כרוכה בעמל ועבודת כפיים רבה, כדרך כל בני היישוב. על כך מרגיעה אותם התורה ואומרת בלשון שמחה: "והיה כי תבוא אל הארץ" – ללמד שאין לחשוש מההתייגעות שהיא מנת חלקם של בני היישוב, כי עצם הישיבה בארץ ישראל מביאה לאדם שמחה ומנוחת הנפש.

ישנם אנשים שעירים שכל תענוגות תבל בהישג ידם, ועם זאת אין הם שמחים שמחה שלימה. זאת משום שהם גרים בחוף לארץ, וחסר להם בנפשם את החלק של ישיבת ארץ ישראל. רק מי שגר בארץ ישראל זוכה לשמחה ולשלמות נפש שלימה.

(דברי מרדכי)

הליכות עולם לו
מפסקי מרן
הראש"ל זצ"ל

סליחות

א. כשאין מנין בבית הכנסת אינם רשאים לומר שלוש עשרה מידות בדרך תפילה ובקשה, אלא רק בדרך קריאה בתורה בניגון ובטעמים, וכשאומרים "אל מלך" יאמרו רק עד "וכן כתוב בתורתך" ואחר כך יאמרו "ויעבור" וכו' כנ"ל. (עיין בא"ח כי תשא ט, שלדעתו לא יאמר י"ג מידות ביחיד אפילו בטעמים, ולא נהגו כן. כה"ח תקפא ס"ק כו. ספר הלכה ב, עמ' קטו סעי' כג ועיין למשני"ב תקסה ס"ק יב).

ב. ישתדל לומר במנין את הבקשות שהן בלשון ארמי כגון "מחי ומסיי" וכו', "מרנא דבשמיא" וכו', ואם אין מנין - יאמרם ביחידות, והאשכנזים אינם אומרים את הבקשות שבלשון ארמי אלא בעשרה. (עיין שו"ת תורה לשמה סי' מט. כה"ח סג).

ג. אם אין מנין בשעה שמתחילים את הסליחות, יתפללו כסדר ויאמרו י"ג מידות בטעמים כדלעיל, וכשיהיה מנין יאמרו ג' פסוקים וחצי קדיש ואחר כך ימשיכו. (לבוש, א"ר תקפא, עיין לכה"ח ס"ק כו ומשני"ב ס"ק ד, ותול"ש).

ד. אם התחילו אמירת סליחות במנין ויצאו מקצתם ואין כעת מנין - לא יכול שליח ציבור לומר קדיש "תענו ותערתו" שאחרי הסליחות אף על פי שהוא המשך הסליחות. וכל שכן שלא יאמר קדיש "יהא שלמא" שאחרי "שיר המעלות". ולדעת הרמ"א אומרים קדיש "תתקבל" שאחרי הסליחות. (עיין שו"ע סימן נה סעי' א).

ה. אם בבית הכנסת נמצאים אבי הבן או סנדק, יאמרו סליחות כסדרן כיון שאין "ברית מילה" בלילה. אמנם אם יש חתן בבית הכנסת נהגו לומר את כל הסליחות חוץ מ"וידוי" ו"נפילת אפיים".

ו. מותר לאבי הבן או לסנדק לומר סליחות לפני עמוד השחר וכל שכן לציבור המתפלל איתם. וכשעלה עמוד השחר לא יאמרו וידוי, תחנון ונפילת אפיים וכד', לא הם ולא הציבור המתפלל איתם. ויש שבמקרה כזה לא אומרים י"ג מידות אבל אומרים את כל שאר הסליחות. (אחרונים).

אופן אמירת הסליחות

ז. מתחילים את הסליחות ב"אשרי" מפני חשיבותו ומפני שיש בו שבע הכנת מזון לכל חי. ו"כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה". (טור תיט ותקפא).

ח. פסוקים של "לך ה'" סודם עליון ונורא כמובא בכתבי האר"י ז"ל.

ט. הספרדים נוהגים שהחזן אומר חצי פסוק והציבור משלים את קריאתו. וכשיש פסוק המכיל בתוכו שם ה', יאמר הקהל בלחש את החצי הראשון והשני יאמרו בקול, ואת החצי השני של הפסוק יאמר החזן בלחש והציבור בקול. (עיין עו"ח צו טו שמקיל בזה). ("מאמר מרדכי למועדים")

סיפור השבוע
מעשיהם של צדיקים

התנערי מעפר, קומי

הייתי בתחילת התשובה שלי. מצד אחד הרגשתי כל כך קרובה לה' ודבוקה בו, ומצד שני לא הכרתי את היהדות כפי שצריך. באחד מעשרת ימי תשובה נסעתי באוטובוס בדרכי לקברות הצדיקים להעתיק בתפילה לקראת השנה החדשה.

בדרך, באמצע כביש 6, האוטובוס שנסעתי בו היה מעורב בתאונה. עפתי ממקומי, כל גופי נחבל, קיבלתי מכה חזקה בראש ואיבדתי את ההכרה. בסוג של טשטוש אני רואה את עצמי נמצאת בתוך האוטובוס במנהרה של עשן ואש, והאש הולכת ומתקרבת אלי בצעדי ענק.

בצד האוטובוס ראיתי רב לא מוכר שעודד אותי ואמר: "קומי, קומי מהר, צאי מהאוטובוס". כאשר התעוררתי גיליתי שהאוטובוס כולו אפוף עשן סימך וכל מי שהיה יכול לצאת ממנו יצא, נשארת רק אני באוטובוס שמתחיל לעלות בלהבות. לא יכולתי לזוז, כל עצמותי כאבו. אבל הרב הזה שעמד בצד האוטובוס זירז אותי לקום ולצאת, וכך קמתי בשארית כוחותי ויצאתי מהאוטובוס שניות ספורות לפני שהאוטובוס התלקח.

נלקחתי לבית החולים, טופלתי, והחלטתי שאני חייבת לדעת מי זה הרב הזה. בהזדמנות הראשונה חיפשתי ומצאתי: היה זה הרב מרדכי אליהו זצ"ל. הוא לא היה בחיים בתקופה ההיא. אבל קראתי עליו וראיתי שאני לא היחידה. הלכתי לציון של הרב. **הודיתי לה'** ששלח לי את הרב כמלאך משמים, והתפללתי לה' שירפא אותי רפואה שלמה בזכות הצדיקים. וכך באמת קרה לי. הייתי צריכה לעבור ניתוח בגב, אך לפני הניתוח הרופא בדק ואמר שהכול התאחה לבד, בחסדי ה'.

אשרי מי שראה פניו בחלום

הסיפור של ליאורה צוברי התרחש לאחר פטירת הרב מרדכי אליהו זצ"ל לבית עולמו. וכך היא מספרת: היינו קשורים מאוד לרב זצ"ל, ובכל החלטה משמעותית בחיינו היינו מתייעצים איתו. לפני כחמש שנים, בתחילת ההריון על נננו הקטן, חלמתי על הרב. ראיתי אותו בצורה בהירה וברורה והוא אמר לי כך: את בהריון ויש לך בן, תקראו לו אליה מרדכי ואבא שלך יהיה הסנדק.

אני בת יחידה, היו לנו אז ארבע בנות, ואבא שלי אף פעם לא היה סנדק עד אז. הוא היה מעל גיל 80 ובמצב בריאותי לא פשוט. הייתי גם מלאת חרדות, והרב הרגיע אותי בחלום שלא אדאג והכול יהיה בסדר.

אבל למרות החששות, כל הדברים מהחלום התקיימו: הלידה עברה בשלום, נולד לי בן. אבא שלי זכה להיות הסנדק והתרגש מאוד ואנחנו זכינו לקרוא לילד על שם הרב זצ"ל וגם על שם אבא, ששמו מרדכי, ולכבדו עוד בחייו.

תמונתו של הרב תלויה בביתנו, ואליה מרדכי הקטן מצביע על התמונה ואומר: אמא, נכון שזה אליהו הנביא? ("אביהם של ישראל" - חלק ט')

לקראת השנה החדשה זוכים בברכה וישועה:

"ברכת השנה"

כל השותף בהוראת קבע של 72 ש"ו למשך שנה יזכה ב:

- ❖ **שני שמות** יזכרו לטובה ולברכה בלני"ד בכל **אשמורת הבוקר** בבית מדרשנו ובפתיחת היכל הקודש בשבת. בס"ד **החל מאלול תש"פ ובכל שנת תשפ"א**.
- ❖ **לימוד ש"ס משניות והזוהר הקדוש**, בלני"ד **כל אשמורת בוקר**, בבית המדרש עבור שני שמות של נפטרים ז"ל. בס"ד **החל מאלול תש"פ ובכל שנת תשפ"א**.
- ❖ **פדיון כפרות מהודר** - שיעשה בערב יום הכיפורים הבא עלינו לטובה.

והחשוב ביותר!

שותפות בהחזקה יומית של תורה וחסד

זכות מרן זיע"א תגן עליכם!

סליחות

בכל יום בחצר בית המדרש

בשעה 04:45 בבוקר
תפילת שחרית ב"נץ החמה"

ובשעה 17:30

חצי שעה לפני השיעור היומי בגמרא

לקבלת העלון במייל:

ateretme@gmail.com

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו או ארוחה חמה יומית לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה שלמה, דיווג הגון או לעילוי נשמת?

פנו ל: בית תורה וחסד - "עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות
ateretme@gmail.com | 08-9397933 | 054-4477562

העלון מוקדש לעילו נשמת:

יהושע בן פריזט, משלה בן מולאור, יצחק בן לאה, יעקב בן אסתר, יהודה בן חוטה, הרב נסים כדורי חזן בן סילמאן ז"ל, יעקב בן יעקב, אלברט אליהו בן מסעודה, צילה צירל בת צבי ומיכלה, פיניה בת ליהא, שרה בת מרים, קלרט בהיה בת שרה, אסתר בת כמיסה ותורכיה בת חוה, מרים בת שלמה סלימן, רחל בת מרים, לבנה בת כוכבה